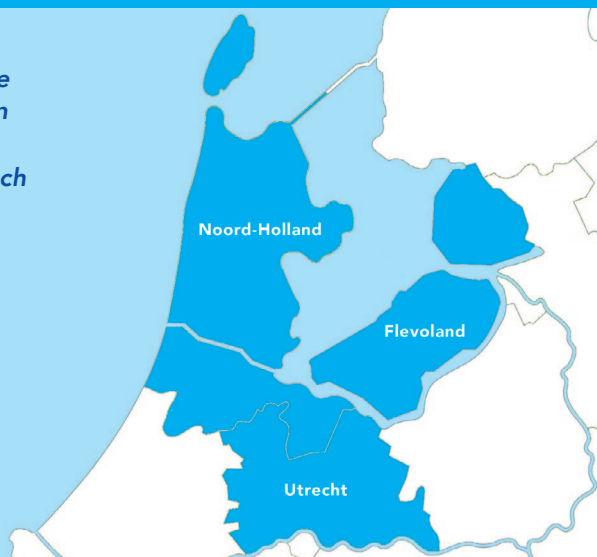

Provincies die
samenwerken
binnen
MRA-Elektrisch

MRA-Elektrisch is een samenwerkingsproject van de overheden in de provincies Noord-Holland, Flevoland en Utrecht. Doel is het stimuleren van elektrisch vervoer om daarmee beleidsdoelen rond luchtkwaliteit en klimaat te realiseren. Sinds 2012 ondersteunt het projectbureau het elektrisch rijden door het plaatsen en beheren van laadinfrastructuur in gemeenten. Ook is het bureau initiator en aanjager van projecten met elektrische voertuigen. In deze monitor informeren wij u graag over de laatste ontwikkelingen.

• Onderzoek plaatsingsproces: waardevol advies voor gemeenten

MRA-Elektrisch heeft vanuit juridisch perspectief onderzoek gedaan naar de gemeentelijke plaatsingsprocessen voor publieke laadpunten. Dat heeft meerdere aanknopingspunten voor verbetering opgeleverd. Voor gemeenten heeft MRA-E dit vertaald in praktisch advies: concrete handvatten om het besluitvormingsproces te versnellen.

In het onderzoek heeft MRA-E de plaatsingsprocessen van gemeenten nauwkeurig onder de loep genomen. Welke knelpunten ervaren gemeenten, wat zijn good practices en hoe kunnen gemeenten hun processen optimaliseren? Door het onderzoek vanuit juridisch perspectief te benaderen, zijn belangrijke nieuwe inzichten opgedaan. In het onderzoek is gekeken naar:

1. De behandeling van een verzoek van een e-rijder tot plaatsing van een laadpaal;
2. De locatiebepaling van een laadpaal;
3. Het verkeersbesluit voor de reservering van de bijbehorende parkeerplaatsen.

Waardevol advies

De uitkomsten van het onderzoek en het hieruit voortvloeiende advies zijn beschreven in een notitie. Hier kunnen gemeenten winst mee boeken. Belangrijke aanbevelingen zijn:

1. Maak duidelijk onderscheid tussen het proces locatiebepaling (privaatrecht) en het verkeersbesluit (publiekrecht) en vertaal dit in een gemeentelijke beleidsregel. Deze scheiding komt de kwaliteit van besluitvorming ten goede, sluit vaak beter aan op de mandaatstructuur en versnelt daarmee de besluitvorming.
2. Informeer de e-rijder en omwonenden vooraf duidelijk over de processtappen en criteria die een rol spelen bij de locatiekeuze. Leg dit vast in een beleidsregel, zodat iedereen weet wanneer welke inspraakmogelijkheid is.

3. Geef omwonenden bij de locatiebepaling inspraak binnen een bepaalde termijn. Dit vergroot het draagvlak en helpt voorkomen dat de mogelijkheid van bezwaar tegen het verkeersbesluit wordt aangegrepen om een reactie te geven op de locatiekeuze.

Gemeenten die dit oppakken, zijn beter voorbereid op de sterke groei die het e-rijden de komende jaren zal doormaken. Vanwege die verwachte groei streeft de Rijksoverheid landelijk naar een versnelling in de realisatie van publieke laadinfrastructuur en de NAL-regio's zijn aan zet om dit waar te maken. Zo ook de gemeenten in regio Noordwest met MRA-Elektrisch.

Aan de slag

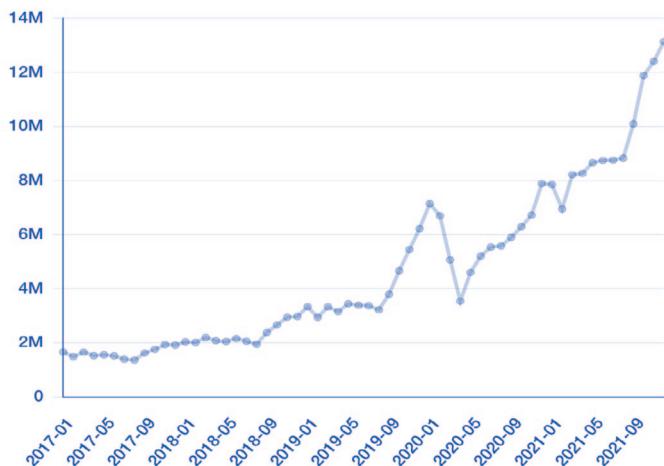
MRA-E zet binnenkort alle documenten [online](#) waarmee gemeenten aan de slag kunnen. Naast de adviesnotitie zijn dit een standaard beleidsregel voor publieke laadinfrastructuur en een format voor het verkeersbesluit voor publieke laadpalen. Kortom: alle informatie die nodig is voor het verbeteren van het proces voor locatiebepaling en het nemen van verkeersbesluiten.

Meer weten? Mail met [Jeroen Boeve](#)

Totaal geladen kWh, per maand

Filter periode van Jan | 2017 tot Jan | 2022

Source: www.evdata.nl

• Laadbehoefte tot en met 2030 in kaart gebracht

Wat is het komende decennium de laadbehoefte? Regio Noordwest (MRA-Elektrisch), regio Zuidwest en de G4-steden hebben het tot op buurtniveau in kaart laten brengen. Waardevolle informatie, waarmee gemeenten, provincies en netbeheerders beleids- en investeringsagenda's kunnen opstellen.

In de breed opgestelde prognose zijn naast personenauto's ook taxi's en lichte en zwaardere vrachtoertuigen meegenomen. Tot op buurtniveau zijn de verwachte voertuigen en laadstations, de benodigde energie en het vereiste vermogen in kaart gebracht. De informatie kan bijvoorbeeld worden gebruikt om netbeheerders te informeren over de voor het e-rijden vereiste netuitbreidingen.

Naast laadoplossingen die voorzien in de lokale laadvraag, is ook gekeken naar de ontwikkeling van de laadvraag langs doorgaande wegen. Hiermee levert de kaart een goede basis voor de ontwikkeling van een (boven)regionaal laadnetwerk. De kaart maakt het mogelijk dat nationale, regionale en lokale overheden hier samen met marktpartijen sterk gecoördineerd in optrekken.

Prognose levert solide basis voor beleids- en investeringsagenda's

Webinar en prognosekaart

De prognoses worden eind februari gepresenteerd. MRA-E organiseert vervolgens in maart een webinar voor gemeenten. De prognoses worden opgenomen in een openbare prognosekaart, zodat ook andere belanghebbenden zoals marktpartijen hiervan kunnen profiteren. Er zullen veel laadstations op privaat terrein moeten komen en de prognoses laten zien dat hier veel vraag naar zal zijn.

De prognoses beslaan de regio Noordwest (MRA-E met de provincies Noord-Holland, Flevoland en Utrecht), regio Zuidwest (Zuid-Holland en Zeeland) en regio G4 (de steden Rotterdam, Den Haag, Amsterdam en Utrecht). In opdracht van deze NAL-regio's zijn de prognoses opgesteld door een consortium van adviesbureaus: Over Morgen, Districon en Bureau GIJS.

Meer weten? Mail met [Pieter Looijestijn](#)

• Veel belangstelling voor webinar over laden bij VvE's

De webinar over laden bij VvE's die MRA-Elektrisch is gestart, voorziet in een grote behoefte. MRA-E organiseert de webinar elke drie maanden. Bij de eerste twee webinars in december liep het meteen storm. Steeds meer VvE's willen met elektrisch laden aan de slag, maar lopen tegen vragen aan. Met de praktische handreikingen uit de webinar kunnen zij vooruit.

Verhelderend en praktisch toepasbaar noemden deelnemers de webinar Laden bij de VvE. De onderwerpen sluiten aan bij de vragen waarmee VvE's worstelen. Hoe kom je bijvoorbeeld tot de technisch beste laadoplossing? En hoe verdeel je de kosten en het eigendomsrecht? Naast ruimte voor vragen is er in de webinar veel aandacht voor het stappenplan dat VvE's helpt om betrouwbare en toekomstbestendige laadinfrastructuur te realiseren. Ook wordt er ingegaan op de **brandveiligheid**, een aspect waarover veel vragen en soms ook zorgen leven.

Alles up to date in één portaal

Op [vveladen.nl](#) staan de handreikingen uit de webinar overzichtelijk bij elkaar. Naast het stappenplan is dat onder meer een werkplan waarin VvE's de belangrijkste keuzes kunnen vastleggen en een juridische toolkit ter ondersteuning van de besluitvorming. [Vveladen.nl](#) is hét startpunt voor laden bij VvE's. Alle informatie die VvE's van pas komt, wordt in dit portaal gebundeld. Wel zo handig, want zo kunnen VvE's snel aan de slag. Vveladen.nl brengt ook nieuws waarmee VvE's direct

Webinars verhelderend en praktisch toepasbaar

hun voordeel kunnen doen. Denk aan de SEEH-subsidie waarmee VvE's een gespecialiseerd adviseur kunnen inschakelen voor het opstellen van een op maat gemaakt oplaadpuntenadvies. De [subsidie](#) is op 24 januari ingegaan. Mis 'm niet!

Volgende webinars in maart

De webinars zijn van start gegaan met een ronde voor VvE's in Noord-Holland en een ronde voor VvE's in Flevoland en Utrecht. Om aan de grote vraag tegemoet te komen, worden deze webinar-rondes elke drie maanden herhaald. Deelname is gratis. Aanmelden voor de rondes in maart kan binnenkort via [vveladen.nl](#).

Gemeenten kunnen VvE's een dienst bewijzen door hen op [vveladen.nl](#) te attenderen. Bijvoorbeeld door dit portaal te noemen op de gemeentelijke website. De ervaring laat zien dat dit werkt.

Meer weten? Mail met projectleider privaat laden [Bram Leusink](#)

• Dat is snel! Dronten plaatst laadpaal in 48 dagen

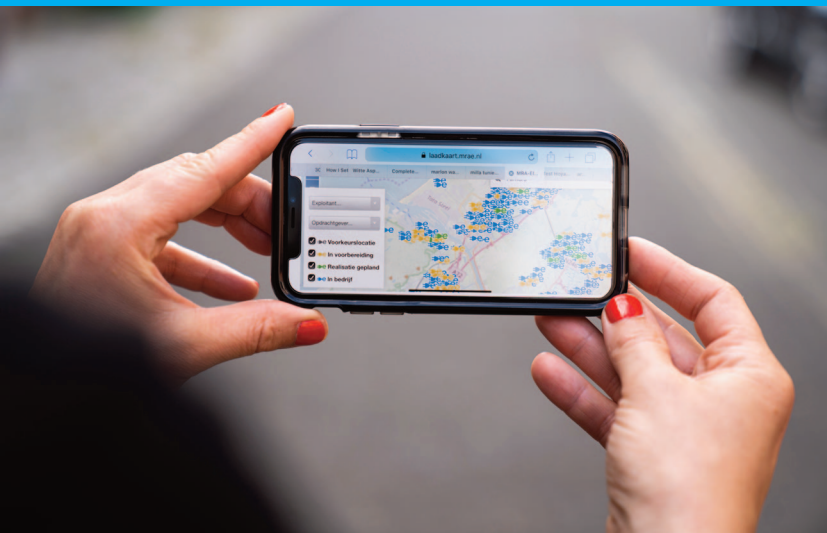
De gemeente Dronten heeft in recordtijd een publieke laadpaal geplaatst. De laadpaal staat op De Barrage 8. Van aanvraag tot plaatsing in 48 dagen. Dat is snel, want de gemiddelde doorlooptijd in gemeenten in regio Noordwest is circa 180 dagen.

De laadpaal kon zo snel worden geplaatst omdat de gemeente eerder alle toekomstige laadpaal-locaties in de stad al had bepaald en hier een collectief verkeersbesluit voor had genomen. Hierdoor vervalt de zes weken termijn voor het verkeersbesluit en kan de laadpaal – afhankelijk van de tijd die de netbeheerder nodig heeft om de netaansluiting voor te bereiden – vaak gelijk in de planning.

• Al 25 gemeenten bereiden zich met laadkaart voor op groei e-rijden

MRA-Elektrisch ondersteunt vijftien gemeenten bij het opstellen van een laadkaart voor publieke laadpalen. Tien gemeenten die hier al eerder zelfstandig mee begonnen, krijgen ook advies. Zo zijn al 25 gemeenten in regio Noordwest voorbereid op de groei van het elektrisch rijden. Wat zijn de ervaringen?

Gemeenten die een laadkaart opstellen brengen op buurtniveau alvast in kaart waar in de nabije toekomst behoefte aan publieke laadpalen zal zijn. Vervolgens wijzen ze daar alvast geschikte

locaties voor aan. Dat geeft welkomte grip op de groei van het elektrisch rijden, want de komende vijf tot zes jaar staan gemeenten in regio Noordwest voor een forse opgave. MRA-E verwacht dat er in die periode vier keer zoveel publieke laadpalen moeten worden bijgeplaatst in vergelijking met het bestaande aantal. Juist daarom ondersteunt MRA-E gemeenten graag bij het opstellen van een laadkaart.

Nu investeren betekent tijdswinst later

De gemeenten Montfoort en Heemskerk hebben een laadkaart opgesteld die vijf jaar lang voorziet in een dekkend laadnetwerk. Beide gemeenten hebben 300 laadpaallocaties aangewezen. In Montfoort gaat het naast reguliere laadpalen ook om snellaadpalen. “Een laadkaart opstellen vraagt tijd en aandacht”, zegt Farid Kalloe, beheerder Verkeer en mobiliteit bij de gemeente. “Maar als het bijbehorende verzamelverkeersbesluit onherroepelijk is, bespaart dit daarna veel tijd. Als we een verzoek voor een laadpaal krijgen, kunnen we veel sneller de opdracht voor het plaatsen geven.”

Gemeente voert de regie

“Met een laadkaart pak je als gemeente sterk de regie”, beaamt Ruud Zonneveld, beleidsadviseur Verkeer en vervoer van de gemeente Heemskerk. “Nu voeren we nog per laadpaal overleg met de aanvrager. Binnenkort werken we als gemeente met een laadkaart, waarop tot 2026 de gewenste laadpaallocaties staan aangegeven.” Bewoners kunnen hun zienswijze geven op de conceptlaadkaart. Vervolgens neemt de gemeente voor alle locaties één verzamelverkeersbesluit, waarbij bewoners bezwaar kunnen maken tegen specifieke locaties. Zonneveld: “Als de laadkaart vastligt hebben we een overzicht voor de hele gemeente en wordt de doorlooptijd voor een laadpaal-aanvraag aanzienlijk korter. Tot 2026 hopen we met deze laadkaart 99% van de laadpaalbehoefte te kunnen ondervangen.”

Actief laadbeleid, tevreden e-rijders

Met de laadkaart zorgen beide gemeenten voor een proactief laadbeleid. “Dat geeft potentiële e-rijders het vertrouwen om over te stappen”, aldus Kalloe. “Zij zien dat de gemeente is voorbereid om in de vraag naar laadpalen te voorzien. Zo versnellen en versoepelen laadkaarten de overgang naar het elektrisch rijden.” Al 25 gemeenten in regio Noordwest zijn er klaar voor. Uw gemeente ook?

Meer weten of aan de slag? Download de [informatiefolder laadkaarten](#) en/of mail met [Robin Matton](#)

*Elk jaar 4 hectare zonneweide
speciaal voor het e-rijden
erbij, dat is het streven*

• Zonneweides in Almere voorbeeld voor andere gemeenten

In Almere komen twee zonneweides die laadpalen in de stad direct van lokaal opgewekte groene stroom voorzien. Voor één zonneweide heeft de gemeente nu een vergunning verleend. Daarmee is een mijlpaal bereikt. Naar verwachting wordt de zonneweide nog dit jaar in gebruik genomen. Hiermee zet Almere de toon voor andere gemeenten in regio Noordwest.

De zonneweides in Almere laten zien dat het elektrisch rijden een nieuwe fase in gaat. Dit dankzij de concessie die MRA-Elektrisch in januari 2020 aan Total heeft gegund. De concessie voorziet in de installatie en het beheer van 20.000 nieuwe laadpunten in regio Noordwest én de mogelijkheid om deze te voorzien van lokaal opgewekte zonne-energie.

Voor het laadnetwerk van MRA-E zoekt Maple Solar in opdracht van Total met gemeenten naar geschikte locaties voor de zonneweides. Maple Solar biedt gemeenten ondersteuning: van de beoordeling van de locatie en de technische en financiële toetsing tot de realisatie.

“De insteek is dat we het e-rijden mogelijk maken met additionele zonneprojecten”, aldus Marcel van de Wetering van Maple Solar. “Dus niet met stroom uit bestaande projecten, maar met zonneweides die we speciaal voor het opwekken van stroom voor het e-rijden opzetten. Anders dan de meeste marktpartijen zoeken wij niet naar grote oppervlaktes voor de zonneweides, maar naar restgronden. Met twee of drie hectare grond zonder een duidelijke bestemming kunnen wij al aan de slag. Dat maakt onze aanpak bijzonder.” Anke Delfos, projectmanager van de gemeente Almere onderkende dat al in een [eerder interview](#): “Het gaat om acht hectare. Normaal gesproken gaat niemand hard lopen voor zo’n klus.”

Meer weten of ook zonneweides voor het e-rijden realiseren op restgronden die nu niet goed worden benut? Mail met uw [regioadviseur](#)

• Marktconsultatie snelladen: doet u mee?

MRA-Elektrisch zet zich in om de aanleg van (semi)publieke snelladers op bedrijventerreinen te versnellen. Marktpartijen, overheden en andere belanghebbenden zijn uitgenodigd om mee te denken. Doet u mee?

Doel van de marktconsultatie is te komen tot het ontwerp van een aanbesteding of vergelijkbaar instrument dat, met oog voor lopende initiatieven vanuit markt en overheid, het aanbod van toekomstgerichte laadoplossingen op bedrijventerreinen versnelt. Deze versnelling is hard nodig, temeer omdat meerdere gemeenten op 1 januari 2025 zero-emissiezones voor bestel- en vrachtverkeer invoeren. De bevoorrading moet vanaf dat moment emissievrij zijn.

600 bedrijventerreinen moeten overstappen

Om het snelladen op bedrijventerreinen een impuls te geven, startte MRA-E al een [uitvoeringsgroep](#). Die helpt gemeenten en ondernemers op bedrijventerreinen met advies op maat op weg. De ervaring die in gemeente Ouder-Amstel is opgedaan met [logistiek ondernemer Deudekom](#) laat zien dat schone stadsdistributie kán. Een strategische locatie met een slim laadstation is hier de sleutel. Met een tiental bedrijventerreinen in Noord-Holland, Flevoland en Utrecht werkt MRA-E nu aan een plan van aanpak om ook te verduurzamen. Uiteindelijk zullen alle ruim 600 bedrijventerreinen in regio Noordwest die slag moeten maken.

Bedrijventerreinen kansrijk voor snelladen

MRA-E ziet bedrijventerreinen als belangrijke en kansrijke locaties voor snellaadstations. Veel logistieke bewegingen starten of eindigen op bedrijventerreinen, wat het mogelijk maakt de laadvraag van bedrijven te clusteren. Dat maakt de stap om elektrisch te gaan rijden gemakkelijker. Zeker voor kleinere bedrijven. Een collectieve snellaadvoorziening kan ervoor zorgen dat zij minder of zelfs helemaal niet hoeven te investeren in laadinfrastructuur.

Publicatie uitkomsten

MRA-E legt de uitkomsten van de marktconsultatie vast in een rapport dat een algemeen beeld schetst en geen informatie van afzonderlijke bedrijven of organisaties bevat. Het rapport wordt met de deelnemers gedeeld en gepubliceerd op de website van MRA-E.

Meedoen of meer weten? Mail met [Maarten Linnenkamp](#)

*Eind dit jaar zijn er naar
verwachting 13.000 publieke
laadpunten nodig*

• Publiek laadnetwerk regio Noordwest groeit sterk

Het publieke laadnetwerk in regio Noordwest groeit sterk. In 2021 kwamen er 2.124 laadpunten bij, waardoor het netwerk eind 2021 al 8.327 laadpunten telde. En de vraag naar publieke laadpunten zet door. Eind 2022 zijn er naar verwachting 13.000 nodig.

De meeste publieke laadpunten (ruim 5.500) staan in gemeenten in Noord-Holland, maar afgezet tegen het aantal inwoners tellen gemeenten in Flevoland en Utrecht er ongeveer evenveel. Gemiddeld zijn er vier laadpunten per 1.000 inwoners. Na de dip door corona worden de laadpunten vanaf april 2020 steeds beter gebruikt, waardoor ook de investering steeds meer loont. Per laadpunt wordt er maandelijks bijna 400 kWh geladen.

Omdat ruim 60% van de e-rijders geen eigen parkeergelegenheid heeft en dus afhankelijk is van laden op straat, is het zaak de groeiende vraag naar publieke laadpunten bij te houden. Alleen dan maken we klimaatdoelstellingen voor mobiliteit waar. MRA-E zet op steeds slimme manieren in op de vereiste versnelling. Zo neemt MRA-E gemeenten werk uit handen door de laadpaalverzoeken en locatievoorstellen te verzorgen. Ook adviseert MRA-E gemeenten bij het opstellen van laadkaarten en zetten we naast het vraaggestuurd plaatsen meer en meer in op datagestuurd plaatsen. Veel gemeenten stroomlijnen het plaatsingsproces, waarbij ze handig gebruikmaken van de robuuste formats voor beleidsregels en verkeersbesluiten die MRA-E heeft opgesteld. Zo zorgen we er samen voor dat het aantal publieke laadpunten ook in 2022 in de pas blijft lopen met de vraag.

Meer weten? Kijk op [Pleio](#) voor alle relevante publicaties of mail met [Pieter Looijestijn](#)

Nieuwe medewerker

Met het elektrisch rijden groeit ook het **team van MRA-Elektrisch**. Via het portaal ondersteunen de regioadviseurs gemeenten bij een vlotte en goede afhandeling. Ook wordt het team steeds vaker gevonden voor al het andere wat bij een publiek laadnetwerk komt kijken. Zoals het nakijken van een laadkaart, of vragen over verlengd privaat laden en bijzondere situaties bij nieuwbouwwijken.

Mienieke Kwekkeboom – vervangend communicatieadviseur

Mienieke Kwekkeboom vervangt bij MRA-E communicatieadviseur Corinne Poort die tot eind mei met zwangerschapsverlof is. Mienieke is gek op (snelle) elektrische auto's, maar heeft samen met haar partner een hybride auto omdat ze zo vaak mogelijk op reis gaat en er in het buitenland nog niet overal voldoende laadpalen zijn. Op haar huis in Den Haag liggen natuurlijk zonnepanelen. Ze woont vlak bij het strand van Kijkduin. Buiten zijn, op het strand en in het bos, is iets waar ze helemaal blij van wordt. Ze wandelt met haar hond, doet aan hardlopen, maar volgt ook Zumba en workout lessen in de sportschool. De verbinding aangaan en samenwerken met andere overheden, creatief bezig zijn en collega's meehelpen met impact maken, is iets wat goed bij haar past en wat ze binnen MRA-E dan ook graag doet.

*Heeft u vragen of opmerkingen over deze kwartaalmonitor?
Neem dan gerust contact op met:*

Maarten Linnenkamp
Projectmanager MRA-Elektrisch

m.linnenkamp@mrae.nl

+31 (0)6 52 52 40 31

Haarlemmer Houttuinen 21
1013 GL Amsterdam

www.mrae.nl

twitter.com/mraelektrisch

